

PRAMEN spod Makytou

ČASOPIS EVANJELICKÉHO A.V. CIRKEVNÉHO ZBORU LAZY POD MAKYTOU

ročník VI. • číslo 3 • apríl roku Pána 2011 • www.lazypodmakytou.ecav.eu

foto: P. Fabok

Často okolo seba vidím kresťanov, ktorí prežili tak hlboké sklamanie z viery, že už nemajú túžbu sa na Boha viac spoliehať.

Diabol vie veľmi dobre, aká dôležitá je viera pre tvoj život, pre tvoj vzťah s Bohom. A preto on svoj najväčší dôraz kladie na to, aby ťa spochybnil. Ak ťa nespochybní, kladie dôraz na to, aby si prežil sklamanie z Boha a viery v Neho.

Najväčšie sklamanie z Boha zažívame vtedy, keď máme pocit, že Boh mlčí, keď cítime že mešká s odpoveďou, alebo pomocou, alebo keď nerobí veci a neplní želania podľa našej predstavy.

Boh dal tebe aj mne vieru, aby sme vo všetkom, v každej chvíli prišli k Bohu a spoliehali sa na Neho, nerobili veci na vlastnú päsť, no sklamanie spôsobuje, že čoraz menej a menej máme potrebu spoliehať sa na Boha a zisťujeme, že veci určitým spôsobom fungujú aj bez toho, aby sme sa opierali o Boha. A jedného dňa sa zobudíme a zistíme, že naša viera, ktorá sa kedysi spoliehala na Boha, už vlastne nie je ani vierou. Naša zranená viera sa mení iba na vedomosť o tom, že nejaký Boh existuje.

J 16,24: „Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a vezmete, aby vaša radosť bola úplná“. Na inom mieste v Biblii je napísané „Proste a dostanete“ /Mt 7, 7/. Zvláštny verš. Ako často za niečo prosíme a pritom máme pocit, že sme to nedostali, alebo že sa stalo niečo úplne iné.

Počas tsunami v Indonézii, ktoré si vyžiadalo okolo 200 000 obetí, sa tisíce ľudí modlilo za túto krajinu. O pár mesiacov prišlo na krajinu hrozné zemetrasenie. Prečo to Boh dopustil? Je to trest? Je to skúška? Urobil to preto, aby tým ľuďom dal niečo lepšie? Neviem... Nemyslím si, že Bohu robí radosť, keď ľudia musia umierať v troskách spadnutých domoch a topiť sa vo vlastných pivniciach. Ľudia po tomto všetkom boli sklamaní a mnohí z nich sa odpadli od viery a na Boha zanevreli. Neviem, prečo sa to stalo. Čo ale viem je, že Boh v tej chvíli bol pri tých ľuďoch bližšie ako kedykoľvek predtým. On bol s nimi v tých sutinách a pivniciach.

V Spojených štátoch amerických jedna žena, ktorá bolo obrovskou služobnicou, nečakane ochorela na rakovinu a mnoho ľudí sa za ňu začalo modliť, vytvorili modlitebnú reťaz po celých Spojených štátoch. Billy Graham, najväčší novodobý evanjelizátor, zmobilizoval stovky ľudí, aby prosili všemocného Boha, aby jej vrátil zdravie. Mužovia a ženy viery volali na Boha. O niekoľko mesiacov prehrala svoj boj s chorobou.

Bola viera tých ľudí zlá? Modlili sa príliš sebecky? Prečo Boh nezasiahol? Nepočul? Nebol doma? Prečo?

R 10,11 hovorí: „Písmo totiž hovorí: Ktokoľvek verí v Neho, nebude zahanbený.“

Je ťažké veriť tomuto veršu. Boh mi sľubuje, že nebudem zahanbený, ak vytrvám vo svojej úprimnej viere, hoci mám pocit, že Boh mlčí. Boh hovorí, že každá tvo-

ja modlitba príde vypočutia a príde odpoveď. Prečo ale teda Boh robí veci inak, ako by sme chceli a prečo ich nedá vtedy, keď o ne prosíme?

Existuje jeden výrok, ktorý ma „vyliečil“ zo sklamaní z Boha, z toho, že mešká a neodpovedá podľa mojej predstavy. „Boh ti nikdy nepovie NIE. Povie ti možno INAK alebo NESKÔR“. On nikdy na tvoju modlitbu nepovie NIE. Počuje každú. Jeho zaujíma, čo prežíváš a chce ti pomôcť. Ak ti nedá to, čo si chcel tak, ako si Mu to povedal, určite na tvoju modlitbu odpovie inak alebo neskôr. Keď som toto počul, prišlo vyslobodenie zo sklamaní z toho, prečo Boh koná tak ako koná.

NESKÔR? Prečo? Nemôže to spraviť hneď? Keď som bol malý, nechápal som, prečo som nemohol mať lepší počítač. Dnes viem, že keby mi ho rodičia kúpili vtedy, keď som ho chcel ja, vyrástol by zo mňa človek, ktorý svoj život uzavrie do malej obrazovky a každú voľnú chvíľu strávim za počítačom. Vedeli, že jedného dňa príde čas, kedy počítač mi bude prínosom, a nie stratou pre môj život. Jeden môj blízky priateľ vždy hovorí o tom, že chce vyhrať EuroMilióny. No ja si myslím, že ich vyhrá až vtedy, keď bude na to pripravený. Na niektoré veci, o ktoré prosíme, alebo ktoré chceme, aby prišli do našich životov, Boh ešte nechce mať v našich životoch, lebo na ne jednoducho nie sme pripravení. Ublížili by nám alebo by nás odviekli od Neho. Boh nemešká, len vie, kedy je tá najlepšia chvíľa dať.

INAK? Prečo by to mal Boh robiť inak, keď to moje riešenie sa mi zdá byť najlepšie? Poviem posledný príklad: Tvoj život je ako bludisko. Hľadáš cestu, ktorou máš ísť, niekedy zabľúdiš, vtedy ťa Pán Boh musí prísť vziať za ruku a vrátiť na tú dobrú cestu. Niekedy sa dostaneš do situácie, kedy jednoducho nevieš úplne presne ako ďalej a čo robiť. Iba sa ti zdá, možno si o tom presvedčený, že toto riešenie, ktoré ťa napadne, je to najlepšie a preto prídeš pred Boha a povieš: „Pane, prosím urob to takto a takto, ako si to predstavujem JA. Ďakujem. Amen.“

Rozdiel medzi tebou a Bohom je ten, že ty si v bludisku a vidíš iba to, čo je okolo teba. No Boh stojí vysoko nad bludiskom. Ty nevidíš cestu, ktorou ísť, iba sa domnievaš, že tá - či oná bude tá najlepšia. No Boh presne vidí, čo je dobré pre tvoj život, čo ťa povedie ku spásu a čo ti uškodí. On ťa miluje do tej miery, že niekedy na tvoju modlitbu jednoducho nemôže povedať nič iné, iba: „Vieš čo? Urobme to inak. Lepšie“. Napriek tomu často-krát hodnotíme Boha ako dobrého alebo zlého podľa toho, či nám dal to, o čo sme Ho prosili.

Mt 16,15-18 hovorí: „Opýtal sa ich Ježiš: A vy za koho ma pokladáte? Odvetil Šimon Peter: Ty si Kristus, Syn

Boha živého. Odpovedal mu Ježiš: Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo telo a krv ti to nezjavili, ale môj Otec, ktorý je v nebesiach. A ja ti hovorím: Ty si Peter, a na tej skale postavím svoju cirkev a pekelné brány ju nepremôžu.“

Ježiš hovorí Petrovi, že na tej skale postaví svoju cirkev. Čo je tou skalou? Nieкто by povedal, že Peter je tou skalou. No v skutočnosti skalou, na ktorej Kristus môže stavať je - viera. Peter vyznáva vo VIERE, že Ježiš je záchrancom, potešiteľom - Tým, ktorý sa stará, - Tým, ktorý neopustí, - Tým, ktorý, má všetko pod kontrolou.

Každý z nás bude zažívať chvíle, kedy sa bude cítiť úplne zmätený a strápený, kedy bude mať pocit, že Boh mlčí, že mešká, alebo na nás zabudol. Ale skutočná viera znamená, že aj vo chvíli, keď vôbec - ale vôbec nerozumíme, čo sa to v našich životoch deje, veríme, že Boh má všetko pod kontrolou, že On nám je bližšie ako kedykoľvek predtým a bude konať voči nám tak, ako je to najlepšie pre nás. V správny čas a správnym spôsobom. Boh nám nikdy nepovie „Nie“. Povie: „Urobím to inak alebo neskôr.“ Tvoja viera je skala a na nej bude Boh budovať tvoj život.

PETER SOUKUP
teológ

Pôstna úvaha

Z DENA MASLÍNOVÁ

Nah 1,7: „Dobrotivý je Hospodin, On pevnosťou je v deň súženia, pozná tých, ktorí dúfajú v Neho.“

Každý jeden z nás by vedel rozprávať, kedy a kde mu Boh pomohol v živote. To je pekné. Dnešný verš ale chce, aby sme svoju myseľ zaostrieli na niečo iné.

1. **Dobrotivý je Hospodin** – aké obdivuhodné prehlásenie, že Boh je dobrý a my napriek tomu sa dopúšťame obžaloby Boha (prečo to a to Boh dopustil?). Týmito otázkami sa povyšujeme nad Boha a odsudzujeme Ho. Ak je náš život akokoľvek ťažký, bolestivý, pripomeňme si vždy, že Boh je dobrý. On pozná tých, ktorí Mu dôverujú.

2. **On pevnosťou je v deň súženia** – ľudská pomoc je veľmi dobrá, ale nie je trvalá a často sklame. Pravá a trvalá pomoc neprichádza nikdy zo zeme. Božia dobrota prichádza z neba, ako rosa a vykonáva v nás svoje plány lásky. Svoje oči pevne uprime na dobrotu Hospodina. Vložme všetko do Jeho rúk, On je silou a pomocou v deň súženia.

3. **Pozná tých, ktorí dúfajú v Neho** – neraz zavoláme „Bože Ty si na mňa zabudol?“ To sa nám len zdá, Boh

• momentky z vnútromisijného popoludnia pre skôr narodených členov zboru - prezentácia archívnych fotografií a posedenie, 20. marec 2011, foto: P.Fabok | • výročný seniorálny konvent Turčianskeho seniorátu v Turanoch, 26. marec 2011 - výročná správa br. seniora Jozefa Havrilu a pozdrav br. dištriktuálneho dozorca Jána Brozmana, foto: P.Fabok. J. Brozmana privítame u nás na II. slávnosť veľkonočnú

nezabudol, On nerobí nikdy chyby. Ak nás zasiahne nejaká ťažkosť, je to Boh, ktorý ku nám hovorí. Pracuje na našom srdci, formuje nás. Oplatí sa dúfať v Boha, vložiť všetko do Jeho rúk. „On pozná tých, ktorí v Neho dúfajú.“

V detskom veku sme spievali pieseň, ktorá mi dala do života veľkú silu a cieľ: „Dúfaj v Hospodina celým srdcom svojim a na rozumnosť svoju sa nespoliehaj, na všetkých svojich cestách, uč sa Ho poznať, On vždy bude ťa viesť...“

„Dúfajte v Hospodina na večné veky, lebo Hospodin, Pán, je Skala vekov...“ /Iz 26, 4/

JURAJ TRANOVSKÝ: CITARA SANCTORUM

Každý národ sa pýši svojimi velikánmi, ktorí majú nezastupiteľné miesto v jeho histórii. Aj slovenské dejiny opatrujú vzácne dedičstvo svojich predkov, ktorých korene siahajú hlboko do minulosti. Siahajú do čias, keď naše národné povedomie spalo hlbokým spánkom a Slováci vo veľkom slovanskom národe iba snívali svoj sen o svojbytnosti. Po stáročia

spisovali životné kapitoly, aby z nich poskladali jedinečnú a neopakovateľnú pravdu o minulosti.

Život našich predkov bol naplnený bázňou a pokorou. S úctou dorábali svoj každodenný chlieb v bázni pred Bohom či pokore pred vrchnosťou. Ich životnú púť odpradáva sprevádzalo Božie slovo, jeho pieseň, žalm či modlitba. Ich večný odkaz sprítomnil v diele Citara sanctorum teológ Juraj Tranovský. Jeho teologické motto sa prihovára čitateľovi slovami: „Slovo Kristovo nech prebýva vo vás bohato. Vo všetkej múdrosti učte a napomínajte sa žalmami, hymnami, duchovnými piesňami a vďačne spievajte v srdciach Bohu“ (Bednár, 2001, s. 107).

Jeho najvýznamnejším dielom sa stala Citara sanctorum Písne duchovní staré i nové, kterýchž církev křesťanská při výročních slavnostech a památkách, jakož i ve všelikých potřebách svých obecných i obzvláštních s mnohým prospěchem užívá: k obecnému církve Boží vzdělání někdy shromážděné a vydané od kněze Jiřího Tranovského, služebníka Páně při církvi svato-mikulášské v Liptově (Levoča, 1636). Pôvodné dielo malo 411 duchovných piesní, 90 pochádzalo od Tranovského, 8 piesní preložil z latinčiny, 60 z nemčiny, okolo 60

piesní z domáceho prostredia, ostatné boli českého pôvodu.

Citara sanctorum bola jedinečnou knihou s výnimočným obsahom. Tranoscus, ako sa medzi ľuďmi zaužíval názov tohto spevníka, sa stal studňou živej vody, z ktorej sa mohol napiť každý, kto po nej zatúžil. Slová spísané v tomto spevníku zneli po stáročia z úst evanjelických kazateľov, pravdy v ňom zakotvené vštepovali učiteľia svojim žiakom. Bola to kniha s ošúchaným obalom, lebo piesne z nej sa spievali doma ráno i večer. Umocňovala radosť pri zrode nového života a aj každý smútok z ľudského skonania pomáhala dôstojne prekonať. Matky s ňou vyprevádzali dcéry do ich budúceho rodinného života a siahali po nej i mozoľnaté ruky otcov, keď sa zjari chystali preorať prvú brázdou. Ľudia sa v nej posilňovali a vzdelávali vo viere, potešovali v nešťastí, prosili i ďakovali.

Citara sanctorum nebola iba jednorazovou záležitosťou. Stala sa knihou so živým dynamickým vývinom, knihou s vlastnými dejinami. Stala sa kolektívnou básnickou zbierkou, ktorej podobu dotvárali viaceré generácie slovenských evanjelických literátov. Vychádzala v nových a nových vydaniach, pričom jej rozsah rástol viac než dvojnásobne. Menil sa i jej obsahový, estetický i jazykový charakter. Ale dogmatická sila knihy ostala jej naveky i napriek všetkým zmenám.

Tak ako je radosť súčasťou života aj smútok má v ňom pevné miesto. Smútočným rúchom je priodetá aj veľká skupina pôstnych piesní. Tento smútok však nemá mäkký žalostný charakter. Pôstne verše sú tvrdým útokom na svedomie človeka, je to zdvihnutý prst nemilosrdne ukazujúci na ľudský hriech, žalujúci ľudskú malomocnosť.

Tranovského texty prinášajú nádej pre človeka, jednoduchého, obyčajného stelesňujúceho mnohé ľudské nedostatky, chyby, vášne a poklesky. Veriaceho človeka už nemusí ťažiť starozmluvné „odplata za hriech je smrť“. Boh mu dáva novú šancu, ktorú premenil do svojho Syna. Tranovský v piesňach túto skutočnosť personifikuje mnohými príkladmi, v snahe priblížiť čitateľovi podstatu skutočnosti, no najmä vyzdvihnúť a zvýrazniť jej dôležitosť. Hriešneho človeka prirovnáva k ranenému a Božie spasenie k uzdravujúcej medicíne (... *lékařství raněným dáti 17*).

Svojimi piesňami sa Tranovský dotýka všetkých biblických historických právd, akými boli utrpenie, ukrižovanie, vzkriesenie i vstúpenie, pri-

čom o nich hovorí zrozumiteľne, verne a nenásilne. Jeho dielo je svojím obsahom i rozsahom nepochybne vzácnym klenotom, udržiavajúcim pri živote plamienok pravdy a dobra.

Použitá literatúra:

BEDNÁR, L.: Vieroučný odkaz Citary sanctorum – Tranovský ako teológ. In: *Cirkevné listy*, roč. 114 (125), 2001, č. 7, s.107 – 109.

ĐUROVIČ, J.: *Život Juraja Tranovského 1590-1942. K 350. výročiu jeho narodenia*. Liptovský sv. Mikuláš : Tranoscus, 1942. 262 s.

ŠMATLÁK, S.: *Dejiny slovenskej literatúry*. 3. prepracované vyd. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2002. 359 s. ISBN 80-88878-70-5.

TRANOVSKÝ, J.: *Citara sanctorum Apokalyps 5, v. 8 Písne duchovní staré i nové*. 4. vyd. Liptovský Mikuláš: Tranoscus, 1949. 961 s. Č. 16 442/49-II-1.

UHORSKAI, P. – TKÁČIKOVÁ, E.: *Evanjelici v dejinách slovenskej kultúry 2 M-Z*. 1. vyd. Liptovský Mikuláš : Tranoscus, a. s., 1997. 200 s. ISBN 80-7140-155-2.

ZUZANA HRBÁČKOVÁ
doktorka pedagogiky

ROZPIS SLUŽIEB BOŽÍCH NA NAJBĽIŽŠIE OBDOBIE

21.4.	<i>Zelený štvrtok</i>	služby Božie s Večerou Pánovou	<i>Panština</i> 14.45h. <i>zbor. miestnosť</i> 16.30h.
22.4.	<i>Veľký piatok-Pašie</i>	VP o 9.15h.	10.45h.
24.4.	<i>I. sl. veľkonočná</i>		10.45h.
25.4.	<i>II. sl. veľkonočná</i>	VP o 9.15h.	10.45h.

OZNAMY:

• aj v tomto roku je do konca mesiaca apríla možnosť poukázať 2% z dane pre prácu Občianskeho združenia Prameň spod Makyty. Vyplnené tlačivo Vyhlásenia a Potvrdenia je potrebné odniesť na Daňový úrad v Púchove, alebo odovzdať zborovému farárovi, ktorý ich tam doručí.

Prameň spod Makyty • vydáva Cirkevný zbor ECAV Lazy pod Makytou • č. 232, 020 55 • www.lazypodmakytou.ecav.eu • telefón farského úradu: 042/4681939 • e-mail: lazypodmakytou@gmail.com • mobil zb. farára: 0918 828 488 • grafická úprava, príprava pre tlač: Mgr. Peter Fabok • tlač: ASSA s.r.o., Púchov • apríl 2011
vydané pre potreby cirkevného zboru • nepredajné © 2011